Hukuk Bölümü 2013/1536 E. , 2013/1793 K.

- **İCRA MÜDÜRLÜĞÜNCE YAPILAN IHALE SONUCU ALINAN ARACA ILIŞKIN OLARAK, ICRA MÜDÜRLÜĞÜNCE %18 OLARAK BELIRLENEN KDV'NIN IPTALI/IADESI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : E.A.

Vekili : Av. H.C.A.

Davalılar: Milas 2.İcra Müdürlüğü (Adli Yargıda)

Milas Vergi Dairesi (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde; Milas 2. İcra Müdürlüğünün 2012/1166 Tal. sayılı dosyasından 8.3.2013 tarihinde cebri icra yolu ile satışa çıkarılan 48..... plaka sayılı aracı yapılan ihale neticesinde almış bulunduğunu; ihalenin kesinleştiğini, yatırılması gereken KDV ve Damga vergilerini yatırdığını; ancak 08.04.2013 tarihinde tarafına ihale edilen aracın, teslimi ve adına tescil belgesi düzenlenmesine yönelik talebinin reddedildiğini; İcra Müdürlüğünce buna gerekçe olarak; satış şartnamesine aracın KDV oranının yasaya aykırı olarak ve yanlışlıkla %18 yazılmış olmasının gösterildiğini; İcra Müdürlüğünce yapılan hata sebebiyle mağdur olduğunu; ihale edilen aracın OTOMOBİL olması sebebiyle KDV oranının %1 olduğunu; KDV Kanunu da dahil olmak üzere, ilgili mevzuata göre KDV oranının kendisinden %1 olarak alınması gerektiğini; İcra Müdürlüğünün, yapılan hatayı düzeltmek yerine kendisinden %18 oranında KDV yatırmasını ve daha sonra da dava açarak geri almasını istediğini iddia ederek; Milas 2. İcra Müdürlüğünün, 11.4.2013 tarihli ret kararının kaldırılarak, aracın tarafına teslimine ve adına tescil belgesi düzenlenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

MİLAS İCRA HUKUK MAHKEMESİ:30.4.2013 gün ve E:2013/97, K:2013/163 sayı ile, aynen; "Mahkememizde görülmekte bulunan Şikayet (İcra Memur Muamelesi) davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Şikayetçi mahkememize sunduğu 24/04/2013 havale tarihli dilekçesinde özetle; Milas 2.İcra Müdürlüğünün 2012/1166 talimat sayılı dosyasındaki mahcuz menkul 48..... plakalı sayılı aracın ihalesine katıldığını, ihale sonucu mahcuz satın aldığını, ancak ihalede satın aldığı aracın KDV oranının %1 oranında hesaplanması ve tahsil edilmesi gerekirken bu oranın %18 oranında hesap ve tahsilinin yasal olmadığını, bu konuda icra müdürlüğü tarafından verilen red kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Uyuşmazlık konusu Milas 2.İcra Müdürlüğünün 2012/1166 talimat sayılı dosyası getirtilerek incelenmiştir. İncelemede, İstanbul 3.İcra Müdürlüğünün 2012/18602 esas sayı dosyasında verilen karara göre mahcuz 48..... plakalı aracın satışı istendiği, 20.000,00 TL muhammen bedelle satışa çıkıldığı, 08/03/2013 tarihli ihalede mahcuzun 23.900,00 TL bedelle şikayetçiye ihale edildiği ve ihale bedeli, KDV ve damga vergisinin yatırılması için 7 günlük süre verildiği, KDV oranının satış şartnamesinde %18 olarak belirlendiği, ihale bedellerinin ödendiği, 18/03/2013 tarihli icra müdürlüğü kararıyla ihalenin feshi davası konusunda mahkememizden bilgi talep edildiği, mahkememiz 19/03/2013 tarihli kararıyla da 08/03/2013 ile 19/03/2013 tarihleri arasında ihalenin feshi davasının açılmadığının bildirildiği, 21/03/2013 tarihinde %1 oranında 239,00 TL ve yine 26,25 TL damga vergisinin ödendiği, 02/04/2013 tarihli kararla da hatalı tahsil edilen vergilerin iadesi için milas vergi dairesine müzekkere yazıldığı, 01/04/2013 tarihli ek beyannameye göre de %17 oranında ek KDV nin tahsilinin istendiği, şikayetçinin 08/04/2013 tarihli dilekçesiyle ihale bedeli ve vergilerin ödenmesi sebebiyle ihale konusu aracın tescil yazısının verilmesinin talep edildiği, icra müdürlüğünün 11/04/2013 tarihli kararıyla da bu talebin red edildiği görülmüştür.

Uyuşmazlık, icra müdürlüğü tarafından yatırılması istenen %18 oranında KDV'ne ilişkin kararın kaldırılması şikayetidir. 54 nolu KDV sirkülerinin üçüncü maddesinde ve yine 2007/13033 sayılı Bakanlar kurulu kararnamesine ekli I sayılı listenin dokuzuncu sırasına istinaden ihale konusu araç için alınması gereken KDV oranı %1'dir. Ancak icra müdürlüğü satış şartnamesinde bu oran %18 olarak belirlenmiştir.

Şikayetçi tarafından ileri sürülen bu husus, İİK.nun 16.maddesine göre şikayet konusu olarak değil, ihalenin feshi davası olarak talep edilmesi gerekir. Buna ilişkin Yargıtay 12.hukuk Dairesinin 11/03/2013 tarih ve 2013/1791 Esas,2013/8725 Karar sayılı ilamı da bu yöndedir. Anılan karar göre "ihale konusu malın KDV oranının satış ilanında olması gerekenden fazla gösterilmesi ihaleye katılımı olumsuz yönde etkileyeceğinden bu durum başlı başına ihalenin feshi nedenidir. Bu durumda mahkemece ihale konusu taşınmaza ilişkin KDV oranının yöntemince araştırılarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve yazılı gerekçe ile istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir." denilmiştir.

Tüm dosya kapsamına göre, şikayetçi tarafça ileri sürülen hususta süresinde ihalenin feshi davası açılarak konunun tartışılmadığı ve ihalenin kesinleştiği görülmekle İİK.nun 16.maddesine göre şikayetin reddine, şikayetçi taraftan tahsili istenen %18 oranında KDV'nin ödenmesi kararına karşı, talebin vergi uyuşmazlığı olması nedeniyle Milas Vergi Dairesi aleyhine yetkili ve görevli Vergi Mahkemesinde dava açması hususunda muhtariyetine, karar verilmesi gerekmiş ve aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere,

1.İİK.nun 16.maddesi gereğince şikayetin REDDİNE,

2.Şikayetçi taraftan tahsili istenen %18 oranında KDV'nin ödenmesi kararına karşı, talebin vergi uyuşmazlığı olması nedeniyle Milas Vergi Dairesi aleyhine yetkili ve görevli Vergi Mahkemesinde dava açması hususunda muhtariyetine,

3.Alınan harç yeterli olduğundan yeniden harç alınmasına yer olmadığına,

4.Yargılama giderlerinin şikayetçi üzerinde bırakılmasına,

5.Şikayetçi tarafça yatırılan gider avansından karar posta masrafının mahsubuyla bakiye kısmın talep halinde kendisine iadesine,

Dair evrak üzerinde yapılan inceleme sonunda İİK.nun 363.maddesine göre KESİN olmak üzere karar verildi." demiştir.

Bu kez davacı vekili; müvekkilinin Milas 2. İcra Müdürlüğünün 2012/1166 Talimat numaralı dosyasındaki hacizli menkul 48 LV 096

plakalı aracın ihalesine katıldığını; ihale sonucu satın aldığı aracın KDV oranı yasalara göre %1 olarak hesaplanması gerekirken % 18 olarak hesaplandığını ve Milas Vergi Dairesi tarafından tahsil edildiğini; müvekkilinin 08.03.2013 tarihli ihalede 20.000,00 TL bedelle ihale edilen aracı 23.900,00 TL'ye satın aldığını; ihale sonrasında müvekkiline ihale bedeli, KDV ve damga vergisinin yatırılması için süre verildiğini, KDV oranının %18 olarak belirtildiğini; yapılan bu hata neticesinde müvekkilinin önce yasal olan ve yatırması gerekli olan %1 KDV tutarı 239.00 TL'yi ve 26.25 damga vergisini vergi dairesine yatırdığını, fakat 02.04.2013 tarihinde Milas 2. İcra Dairesinin kararıyla eksik olarak görülen ve yasal olmayan %17 oranında 4.063,00 TL KDV'nin müvekkiline yatırtıldığını; müvekkilinin, İcra dairesine, İcra Mahkemesine ve Milas Vergi Dairesine yapmış olduğu itirazlardan olumsuz sonuçlar aldığını; Milas İcra Müdürlüğü Kararından dönemeyeceğini, Milas İcra Mahkemesi görevli mahkemenin Vergi Mahkemeleri olduğunu, Milas Vergi Dairesi ise söz konusu işlemlere müvekkilinin taraf olmadığından bahisle, haksız mesnetsiz ve yasaya aykırı olarak başvurularını reddettiğini; Milas İcra Hukuk Mahkemesinin 2013/97 Esas, 2013/163 Karar nolu dosyasında, 54 nolu KDV sirkülerinin üçüncü maddesinde ve yine 2007/13033 sayılı Bakanlar kurulu kararnamesine ekli I sayılı listenin dokuzuncu sırasına istinaden ihale konusu araç için alınması gereken KDV oranının %1 olduğunu belirttiğini; sonuç olarak müvekkilinin Milas 2. İcra Dairesinden ihale yoluyla almış olduğu aracın binek otomobil vasfında olması, Gümrük tarife Cetvelinin 87-3 kapsamı içerisinde oluşu göz önünde bulundurularak fazla alınan KDV tutarının faiziyle iadesinin gerektiğini ifade ederek; davalarının kabulüne karar verilerek, Müvekkilinden haksız olarak tahsil edilen KDV tutarının yasal faiziyle iadesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

MUĞLA VERGİ MAHKEMESİ:23.7.2013 gün ve E:2013/597, K:2013/617 sayı ile, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16.maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir." hükmünün yer aldığı; aynı Kanunun "Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17.maddesinde de; "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmünün öngörüldüğü; yine, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Tetkik mercii" başlıklı 4. Maddesinde de: "İcra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hakimler ve Savcılar Yüksek kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hakimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerin yönelik şikayetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hakimidir." denildiği; olayda, Milas 2. İcra Müdürlüğü'nün 2012/1166 Talimat Sayılı dosyasında yapılan araç satışında yapılan fazladan hesaplanan katma değer vergisi tahakkukunun, katma değer vergisinin %1 oranında hesaplanması gerekirken % 18 oranında hesaplandığı ileri sürülerek iptali ve tahsil edilen fazladan hesaplanan verginin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açıldığının anlaşıldığı; hal böyle iken, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce yapılan katma değer vergisi tahakkukunun, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği, Mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceğinde kuşku bulunmadığı; adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varıldığı; bu durumda, adli yargı yerince çözümlenmesi gereken davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerince görev yönünden reddedilmesinin gerektiği; nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 13.05.2013 gün ve E:2013/250, K:2013/651 sayılı kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendi uyarınca, davanın GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE karar vermiş, bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin başvurusu üzerine, İdare Mahkemesince, dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 30.12.2013 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde, "icra müdürlüğü tarafından yatırılması istenen/ bilahare yatırılan %18 oranında KDV'ye ilişkin kararın kaldırılması/fazla yatırıldığı iddia edilen tutarın iadesi istemi yönünden" olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, başvurunun reddinin gerektiği yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Milas 2. İcra Müdürlüğü'nün 2012/1166 talimat sayılı dosyası ile davacı adına satın alınan araca ilişkin olarak fazla belirlenen ve bilahare ödenen katma değer vergisinin iptali/ iadesi isteminin reddine dair icra müdürlüğü kararın kaldırılması/ fazla ödenen bedelin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir." hükmü yer almaktadır.

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde de, "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmü yer almaktadır.

"Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik

şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir." denilmiştir.

Olayda, Milas 2. İcra Müdürlüğü'nün 2012/1166 sayılı dosyası ile davacı adına satın alınan araca ilişkin olarak %1 oranında katma değer vergisi ödenmesi gerektiği iddia edilerek, yüksek belirlenen KDV'nin iptali/ fazla ödenen bedelin iadesine karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Hal böyle iken, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan araca ilişkin, icra müdürlüğünce verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Milas İcra Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Milas İcra Hukuk Mahkemesinin 30.4.2013 gün ve E:2013/97, K:2013/163 sayılı kararının, GÖREVSİZLİĞE İLİŞKİN KISMININ KALDIRILMASINA, 30.12.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.